

TAITEEN PERUSOPETUS

TANSSI
YLEINEN JA LAAJA OPPIMÄÄRÄ

OPETUSSUUNNITELMA 2021

J • ENSUU

SISÄLTÖ

1	CAT PEOPLE TANSSIKOULU	4
1.1	TOIMINTA-AJATUS.....	4
1.2	ARVOT	4
1.3	OPPIMISKÄSITYS.....	5
1.4	OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT	6
1.5	TOIMINTAKULTTUURI.....	7
1.6	YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA	8
1.7	TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN	8
2	VARHAISIÄN TANSSIOPINNOT	9
3	YLEINEN OPPIMÄÄRÄ	10
3.1	YLEISEN OPPIMÄÄRÄN YLEISET TAVOITTEET	10
3.2	OPETUKSEN RAKENNE JA LAAJUUS YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPINNOISSA.....	10
3.3	YHTEISTEN OPINTOJEN TAVOITTEET JA SISÄLLÖT	11
3.3.1	<i>Tanssin perustaidot 1.....</i>	<i>12</i>
3.3.2	<i>Tanssin perustaidot 2.....</i>	<i>12</i>
3.4	TEEMAOPINTOJEN TAVOITTEET JA SISÄLLÖT	12
3.4.1	<i>Kehontuntemus osana tanssin oppimista 1.....</i>	<i>12</i>
3.4.2	<i>Tanssitekniikan syventäminen ja soveltaminen 1 .....</i>	<i>13</i>
3.4.3	<i>Tanssityyleihin- ja genreihin tutustuminen 1 ja 2 .....</i>	<i>13</i>
3.4.4	<i>Oma liike ja koreografia 1.....</i>	<i>13</i>
3.4.5	<i>Esiintymistaidot ja valmentautuminen 1 .....</i>	<i>13</i>
3.4.6	<i>Taiteidenvälisyys 1 .....</i>	<i>13</i>
4	LAAJA OPPIMÄÄRÄ	14
4.1	LAAJAN OPPIMÄÄRÄN YLEISET TAVOITTEET	14
4.2	OPETUKSEN RAKENNE JA LAAJUUS LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPINNOISSA	15
5	LAAJAN OPPIMÄÄRÄN PERUSOPINNOT	17
5.1	TANSSIN PERUSTAI DOT 1	17
5.2	TANSSIN PERUSTAI DOT 2	17
5.3	TANSSIN PERUSTAI DOT 3	17
5.3.1	<i>Kehontuntemus osana tanssinoppimista 1 .....</i>	<i>18</i>

5.3.2	<i>Tanssitekniikan syventäminen ja soveltaminen 1</i>	18
5.4	TANSSIN TÄYDENTÄVÄT SISÄLTÖOPINNOT	18
5.4.1	<i>Oma liike ja koreografia 1</i>	18
5.4.2	<i>Oma liike ja koreografia 2</i>	19
5.4.3	<i>Esiintymistaidot ja valmentautuminen 1</i>	19
5.4.4	<i>Esiintymistaidot ja valmentautuminen 2</i>	19
5.4.5	<i>Tanssityyleihin- ja genreihin tutustuminen 1</i>	19
5.4.6	<i>Tanssityyleihin- ja genreihin tutustuminen 2</i>	20
5.4.7	<i>Tanssityyleihin- ja genreihin tutustuminen 3</i>	20
5.4.8	<i>Taiteidenvälisyys 1</i>	20
6	LAAJAN OPPIMÄÄRÄN SYVENTÄVÄT OPINNOT	21
6.1	KEHONTUNTEMUS TANSSIN TYÖVÄLINEENÄ 2	21
6.2	KEHONTUNTEMUS TANSSIN TYÖVÄLINEENÄ 3	21
6.3	TANSSITEKNIIKAN SYVENTÄMINEN JA SOVELTAMINEN 2	22
6.4	TANSSITEKNIIKAN SYVENTÄMINEN JA SOVELTAMINEN 3	22
6.5	ESIINTYMISTAIDOT JA VALMENTAUTUMINEN 3	22
6.6	OMA LIIKE JA KOREOGRAFIA 3	23
6.7	TANSSITYYLIT JA GENRET 4, 5, 6	23
6.8	TAITEIDENVÄLISYYS 2	23
6.9	LOPPUTYÖ	23
7	ARVIOINTI JA TODISTUKSET	24
7.1	OPPIMISEN ARVIOINTI	24
7.2	ARVIOINNIN ANTAMISEN TAVAT	25
7.3	YLEISEN OPPIMÄÄRÄN ARVIOINNIN KOHTEET	25
7.4	YLEISEN OPPIMÄÄRÄN PÄÄTTÖTODISTUS	27
7.5	OSALLISTUMISTODISTUS YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPINNOISTA	27
7.6	LAAJAN OPPIMÄÄRÄN ARVIOINNIN KOHTEET	28
7.7	LAAJAN OPPIMÄÄRÄN ARVIOINNIN KRITERIT	31
7.8	LOPPUTYÖN ARVIOINTI	32
7.9	TODISTUKSET LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPINNOISSA	32
7.9.1	<i>Perusopintojen todistus</i>	32

7.9.2	<i>Laajan oppimäärän päättötodistus</i>	33
7.9.3	<i>Osallistumistodistus laajan oppimäärän opinnoista</i>	34
7.10	OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA HYVÄKSILUKEMINEN	34
8	AIKUISTEN TANSSINOPETUS	34
9	OPPILAAXI OTTAMISEN PERIAATTEET	34
10	HENKILÖKOHTAINEN OPETUSSUUNNITELMA	35
11	TAUSTAA OPETUSSUUNNITELMATYÖLLE	36
11.1	TAITEEN PERUSOPETUS (TPO)	36
11.2	TAITEEN PERUSOPETUKSEN JÄRJESTÄMINEN	36
12	TAITEEN PERUSOPETUS JA TAITEENALAKOHTAISET OPETUSSUUNNITELMAT JOENSUUSSA	37
12.1	YLEISEN JA LAAJAN OPPIMÄÄRÄN TAITEENALAT	37
12.2	OPETUSSUUNNITELMIEN LAATIMINEN	38
12.2.1	<i>Opetussuunnitelmat 2018</i>	38
12.2.2	<i>Opetussuunnitelmien päivittäminen 2021</i>	39
13	LÄHTEET	39

1 CAT PEOPLE TANSSIKOULU

1.1 Toiminta-ajatus

Cat People tanssikoulun toiminta-ajatuksena on olla helposti lähestyttävä ja monipuolinen tanssikoulu, jossa jokainen tanssinharrastaja voi kokea onnistumisen kokemuksia. Koulu tarjoaa tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää ja laadukasta tanssinopetusta lapsille, nuorille ja aikuisille.

Tanssinopetusta toteutetaan tanssin taiteen perusopetuksen yleisen ja laajan oppimäärän perusteiden mukaisesti. Oppilaitoksen järjestämä tanssin taiteen perusopetus täyttää taiteen perusopetukselle laissa ja asetuksessa (633/1998, 5§ 1 mom. ja 8§ 2 mom. ja 813/1998) määrätyt tehtävät ja tavoitteet. Opetussuunnitelmat pohjautuvat opetushallituksen antamiin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin (186639, OPH-2069-2017) sekä taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin (186640, OPH2069-2017). Annettava opetus on pääsääntöisesti ryhmäopetusta, joka toteutetaan kurssimuotoisesti lukukausittain.

Koulu järjestää viikkotuntien lisäksi esiintymistoimintaa. Tämän lisäksi koulu osallistuu paikallisiin ja valtakunnallisiin nuorisotapahtumiin sekä tanssikatselmuksiin ja on tärkeä osa Pohjois-Karjalan alueellista kulttuuritoimintaa ja tanssikasvatusyhteisöä. Tanssikoulun toiminnan tärkeä tavoite on tanssin harrastustoiminnan lisääntyminen Itä-Suomen alueella ja tanssin saavutettavuuden kasvu. Yhteistyö paikallisten peruskoulujen ja muiden kulttuuritoimijoiden kanssa mahdollistaa toiminnan monipuolisuuden ja tarjoaa erilaisia esiintymismahdollisuuksia tanssikoulun oppilaille.

Koulu on osa Kuopion Tanssistudiota, joka on osakeyhtiömuotoinen yritys. Tanssikoulun toiminta rahoitetaan pääsääntöisesti oppilasmaksuilla ja näytöstuotoilla. Tanssikoulun toimintaa tukee vuosittain myös Joensuun kaupunki taiteen perusopetuksen rahoituksella.

1.2 Arvot

Cat People tanssikoulun arvot ovat

- laadukas ja ammattitaitoinen opetus,
- oppilaan kasvua tukeva turvallinen oppimisympäristö,
- avoin vuorovaikutus sekä
- periaate, että kaikki ovat tervetulleita harrastamaan.

Tanssikoulun tehtävä on tarjota tanssinopetusta, joka antaa jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden onnistua.

Tanssikoulun oppiva yhteisö tukee tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä merkityksellisen taidesuhteen muodostumista niin yksilölle kuin ryhmälle. Yhdessä oppiminen ja kokeminen vahvistavat yksilön minäkuvaa ja ymmärtämystä jokaisen ihmisen arvokkuudesta. Tanssikasvatus tukee oppilaan muuta opiskelua ja avartaa oppilaan näkökulmaa vuorovaikutuksesta myös monikulttuurisessa ympäristössä. Tanssin harrastaminen edistää sekä henkistä että fyysistä hyvinvointia ja terveyttä edistävien elintapojen oppimista.

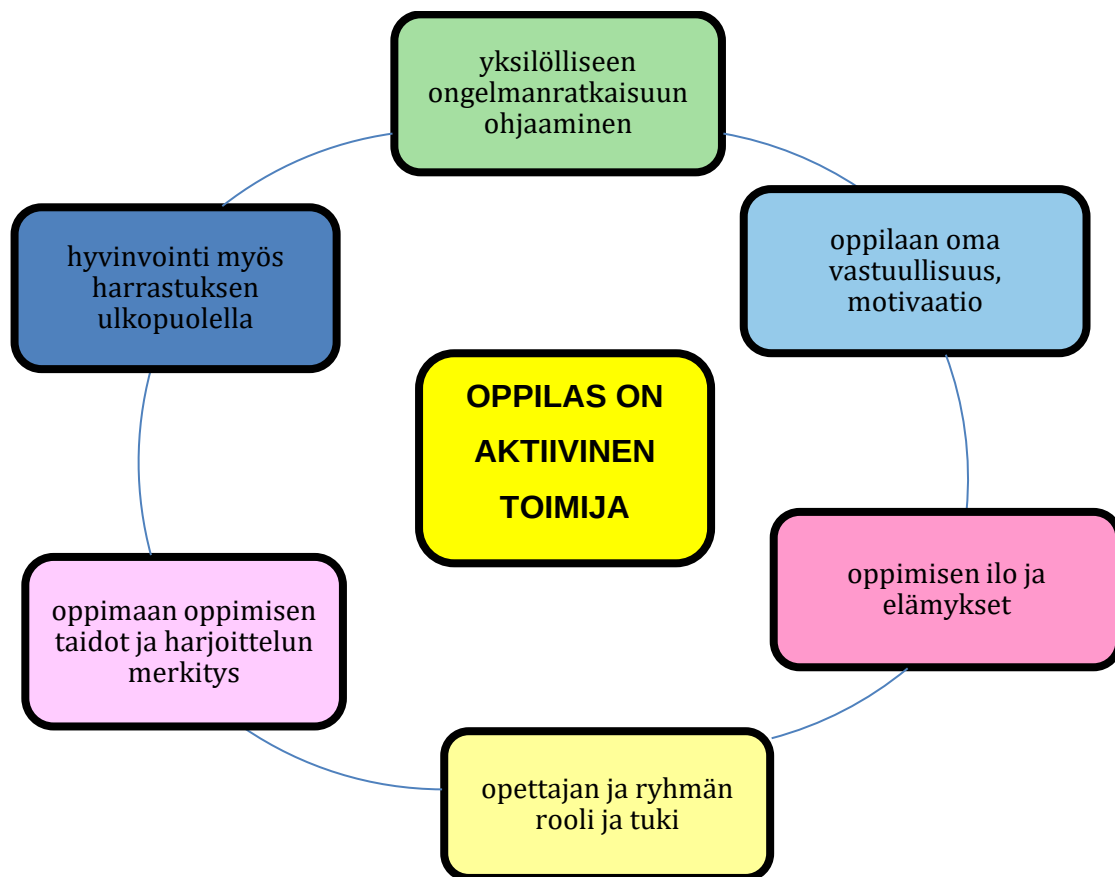
Jokainen oppilas on tärkeä osa tanssikoulun yhteisöä. Keskusteleva ja avoin vuorovaikutus oppilaiden sekä heidän vanhempiansa kanssa takaa toiminnan turvallisuuden ja jatkuvan kehittämisen. Yksilön huomioon ottaminen, kannustava ja realistinen palautteen anto ja oppimisen tukeminen antavat jokaiselle tasavertaisen mahdollisuuden edetä kohti omia tavoitteitaan. Opettajan ja ryhmän keskinäinen vuorovaikutus antaa jokaiselle niin opettajalle kuin oppilaalle, mahdollisuuden oppia omasta oppimisestaan ja olla osa oppivaa yhteisöä.

1.3 Oppimiskäsitys

Tanssikoulun oppimiskäsitys näkee oppilaan aktiivisena toimijana. Opetuksessa korostuvat yksilölliseen ongelmanratkaisuun ohjaaminen ja oppilaan oman vastuullisuuden merkitys.

Oppimaan oppimisen taidot ja harjoittelun merkityksen ymmärtäminen rakentavat tasapainoista pohjaa koko eliniän kestäväälle harrastamiselle. Jotta oppiminen tuottaisi mahdollisimman paljon iloa ja elämyksiä, jokaisella oppilaalla on aktiivinen rooli oman yksilöllisen opintopolun rakentamisessa. Opettajalla ja ryhmällä on keskeinen rooli oppimisprosessin konkretisoitumisessa ja tulosten arvioimisessa.

Tanssinopetukselle on luonteenomaista tukea oppimista sekä yksilöllisenä että yhteisöllisenä kokemuksena ja antaa mahdollisuuden olla osa paikallista kulttuuria. Hyvinvoinnin näkökulmat ovat läsnä opetuksessa ja se mahdollistaa hyvinvoinnin keskeisen roolin oppilaan elämänkaareissa myös harrastuksen ulkopuolella.

1.4 Oppimisympäristö ja työtavat

Turvallinen oppimisympäristö koostuu psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen ympäristön kokonaisuudesta, jonka synergiassa oppiminen tapahtuu. Cat People tanssikoulussa oppimisympäristöt rakentuvat saumattomasti toistensa ympärille. Tanssia opiskellaan fyysisesti tanssin opettamiseen suunnitelluissa tiloissa, joissa on joustolattia, peilit ja toimiva ilmanvaihto sekä äänentoisto. Pukutilat ovat tilavat, käytännölliset ja siistit.

Opetus tapahtuu ryhmissä, joissa opettaja johtaa ryhmädynaamista prosessia siten, että sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallinen oppimisympäristö muodostuu. Opettamisen työtavat pohjautuvat positiivisen pedagogiikan työtapoihin ja oppilaan arvostamiseen. Opettajan käsitys oppivasta yhteisöstä ohjaa häntä arvostamaan opettamaansa ryhmää osana omaa tanssillista ja pedagogista oppimisprosessiaan. Opettaja on tietoinen siitä, että oppimista tapahtuu myös tanssisalin ulkopuolella, ja ymmärtää, että nämä oppimiskokemukset ovat arvokkaita työvälineitä oppilaan kanssa työskentelyssä tanssitunneilla.

Koulussamme on nollatoleranssi kiusaamiselle ja huonolle käytökselle niin tanssitunneilla kuin niiden ulkopuolella. Yhteiset säännöt ja niiden noudattaminen muodostavat tärkeän osan tasa-arvoista ja turvallista oppimisympäristöä. Lisäksi säännöt tukevat tanssin harjoittelussa vaadittavaa pitkäjänteisyyttä ja luovat turvallisuuden tunnetta niin ryhmän kuin koulun sisällä.

Oppimiseen kuuluvat myös työskentely esiintymistilanteissa koulun ulkopuolella ja verkkoavusteinen opiskelu omalla ajalla esimerkiksi tunneilla kuvattua materiaalia

hyödyntäen. Esiintymistilanteisiin valmistaudutaan korostamalla kannustavaa vuorovaikutusta ja positiivista palautteenantoa.

Koulun oppilaita kannustetaan osallistumaan tiiviskursseille ja leireille niin omassa tanssikoulussa kuin sen ulkopuolella. Katselmustoiminta ja kilpailuihin osallistuminen ovat tärkeä osa oppimisprosessia. Aina koulun ulkopuolella toimittaessa kiinnitetään erityistä huomiota ryhmähengen ylläpitämiseen ja muiden, koulun ulkopuolisten ihmisten arvostavaan kohtaamiseen.

Opettajan rooli on äärimmäisen tärkeä, koska hän ohjaa aktiivisesti sekä substanssioppimista että oppimaan oppimisen taitoja. Oppilaan omaa aktiivista oppimista korostetaan, koska tanssin oppiminen perustuu pitkäjänteiseen harjoitteluun ja toistoihin. Jatkuvässä vuorovaikutuksessa tapahtuva palautteen anto ja arviointi ovat oleellinen osa etenemistä ja oppilaan kasvun tukemista.

Tanssikoulun opettajien keskinäinen yhteistyö muodostaa oman oppimisympäristön. Opettajainkokoukset ja muut kokoontumiset antavat opettajille mahdollisuuden jakaa opetustyössä koettuja asioita ja oppia toinen toisiltaan. Opettajien kouluttaminen oman koulun ulkopuolella on osa jatkuvaa kehittämistä ja se tarjoaa tilaisuuden myös oppilaitosten väliseen yhteistyöhön. Opettajien ammattitaidon ylläpitäminen on tärkeä työhyvinvointia edistävä elementti, joka parantaa opettajien työssäjaksamista ja luo kestävää kehitystä myös työyhteisön toimintaan. Yhteistyö tanssikoulun Kuopion toimipisteen kanssa antaa mahdollisuuden jakaa ja kehittää toimintaa laajemmalla alustalla ja tehdä yhteistyötä esim. suuremmissa kansainvälisissä projekteissa.

1.5 Toimintakulttuuri

Cat People Tanssikoulun toimintakulttuuri koostuu kolmesta keskeisestä elementistä, jotka ovat suunnitelmallisuus, avoimuus ja yhteisöllisyys. Nämä elementit tarjoavat raamit tanssikoulun vuosittaiselle toiminnalle sekä sen jatkuvalla kehittämiselle.

Cat People tanssikoulun tanssinopetus järjestetään vuosittain tasolta toiselle etenevänä ryhmäopetuksena. Koulun toimintavuosi jakautuu lukukausiin. Opetusta annetaan vuosittain 28–36 viikkoa riippuen ryhmien toteutumisesta ja lukukausien kestoista.

Opetettavat lajit painottuvat show- ja street-lajeihin. Näiden lisäksi koulussa opetetaan myös lastentanssia, nykytanssia, jazztanssia, tanssitekniikkaa, kehonhuoltoa sekä ajan ilmiöihin kuuluvia lajivariaatioita.

Oppilaat ilmoittautuvat syksyisin lukujärjestyksestä valitsemilleen, oman ikäryhmänsä ja tasonsa mukaisille tunneille yhdeksi lukuvuodeksi kerrallaan. Lukukaudet huipentuvat vuosittaisiin oppilasnäytöksiin. Oppilaille pyritään järjestämään vuoden aikana myös muita esiintymismahdollisuuksia.

Tanssikoululla järjestetään ajoittain vierailevien opettajien tiiviskursseja. Kursseilla oppilaiden on mahdollista syventää opintojaan ja päästä tutustumaan sellaisiin lajeihin ja osaamiseen, joita ei välttämättä ole tarjolla omassa tanssikoulussa tai alueellisesti.

Tanssikoulun toimintakulttuurin keskeinen työväline on tanssikoulun ulkopuolelle ja koteihin suuntautuva viestintä. Säännöllinen tiedotus rakentaa tanssikoulun ja kotien välille luottamusta ja avoimuutta sekä helpottaa toiminnan suunnittelua. Infokirjeet,

vanhempainillat, nettisivut ja sosiaalinen media muodostavat viestinnän keskeiset työkalut.

Cat People tanssikoulu on Suomen Tanssioppilaitosten liiton jäsen. Jäsenyys vaikuttaa koulun toimintakulttuuriin mahdollistamalla opettajien ja rehtorin jatkuvan kouluttamisen. Stopp:in kautta myös verkostoituminen muiden koulujen kanssa on mahdollista.

Kun oppilas on suorittanut oppimäärään vaadittavat opinnot, hänelle jaetaan todistus. Oppilas voi myös tarvittaessa pyytää opintorekisteriotteen tai osallistumistodistuksen siihen asti suoritetuista opinnoista.

1.6 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Tanssikoulu tiedottaa koulun toiminnasta oppilaiden huoltajille säännöllisesti. Aloittavien oppilaiden vanhemmille pidetään infotilaisuuksia, joissa huoltajille tiedotetaan mm. koulun käytänteistä ja säännöistä, ryhmiä koskevista asioista, oppilasnäytöksistä ja muusta keskeisestä toiminnasta.

Vanhempien oppilaiden vanhemmille järjestetään avoimien ovien tunteja, jolloin vanhemmat pääsevät seuraamaan opetusta ja keskustelemaan opettajan ja rehtorin kanssa.

Cat People Tanssikoulu on verkostoitunut perusopetukseen ja yhteistyö alueen koulujen kanssa on vuosittaista. Tanssin vieminen peruskouluun on tärkeä osa tanssikoulun toimintaa ja antaa mahdollisuuden tiedottaa taiteen perusopetuksesta laajemmin. Tanssikoulu toimii yhteistyössä myös muiden alueen tanssikoulujen ja taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa ja kehittää yhteistyötä paikallisten urheiluseurojen kanssa tarjoamalla oheisharjoittelumahdollisuuksia.

Yhteistyö tanssikoulun Kuopion toimipisteen kanssa verkostoi Cat People Tanssikoulun myös Kuopio Tanssii ja Soi festivaaliin sekä daCi-Finland ry:n toimintaan. Kuopion toimipisteen kansainvälisyystoiminta heijastuu Cat People Tanssikouluun tarjoamalla mahdollisuuden ulkomailla tapahtuvaan leiritoimintaan ja koulujen väliseen opettajavaihtoon.

1.7 Toiminnan jatkuva kehittäminen

Tanssikoulun toimintaa ohjaa visio, missio ja strategia. Toiminnan kehittäminen pohjautuu opetussuunnitelmaan, tanssikoulun sisäiseen yhteistyöhön ja siihen, että asiakkaiden mielipiteitä ja toiveita kuunnellaan. Tanssikoulun vuosittainen toimintasuunnitelma tehdään opettajien kanssa yhdessä ja sen toteuttamista seurataan ja täsmennetään säännöllisissä opettajainkokouksissa. Opetussuunnitelma on jatkuvan kehittämisen tärkeä työväline ja sitä päivitetään tarpeen vaatiessa. Vuorovaikutus oppilaiden kanssa, palautekeskustelut sekä asiakaspalautteet varmistavat sen, että opetuksen eteneminen toteutuu opetussuunnitelman antamissa puitteissa.

2 VARHAISIÄN TANSSIOPINNOT

Varhaisiän tanssiopinnot ovat 3–6-vuotiaille tanssioppilaille tarjottavia lastentanssitunteja, jotka johdattavat lasta tanssin ja liikkumisen pariin. Varhaisiän opintojen painotus on lapsen luovuuden ja motorikan monipuolisessa kehittämisessä, jonka kautta taipumukset tanssin harrastamiseen tulevat esiin. Varhaiskasvatus tutustuttaa lapsen leikinomaisiin keinoin tanssituntikäytänteisiin, yhdessä toimimisen kulttuuriin ja antaa hyvän pohjan harrastamisen jatkamiselle. Näissä opinnoissa pyritään herättämään lapsen kiinnostus ja sisäinen motivaatio tanssia kohtaan, mutta toiminta on kuitenkin lapsen yksilöllisyyden huomioonottavaa ja avointa.

Opetus keskittyy vahvistamaan lapsen kokemusta liikkumisen ilosta ja luovuudesta. Ikäkaudelle ominainen kehitys ohjaa tanssituntisisältöjen valikoitumista. Tunneilla tutustutaan tanssin peruselementteihin sekä työskentelyyn ryhmässä ja yksin. Lapsen luontainen taipumus liikkua musiikin tahdissa vahvistuu. Tunneilla opetellaan hahmottamaan muotoa, tilaa, musiikkia ja rytmiä sekä harjoitellaan tanssitekniikkaa ja perusasentoja kullekin ikäkaudelle sopivassa muodossa. Leikki ja luovuus ovat tärkeä osa oppimista ja antavat lapselle mahdollisuuden tuoda esiin oma persoonallisuus.

Varhaisiän opinnot eivät sisälly oppimäärän laskennalliseen laajuuteen. Niistä voidaan pyydetessä antaa osallistumistodistus, josta käy ilmi osallistumisaika, tanssilaji sekä opettaja.

3 YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

“Tanssin taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tarkoituksena on tuottaa oppilaalle myönteisiä kokemuksia tanssin parissa, kannustaa tanssin harrastamiseen sekä tukea liikunnallista ja aktiivista elämäntapaa. Olennaista on tarjota oppilaalle mahdollisuus tanssin ja liikunnan ilon kokemiseen ja löytämiseen. Opetuksen tavoitteena on tuottaa kokonaisvaltaisia elämyksiä sekä tukea oppilaan kokemusta ja ymmärrystä tanssista fyysisen ja luovan toiminnan kautta. Opintojen aikana syntyvä kokemuksellinen suhde tanssiin luo pohjan tanssin elinikäiselle harrastamiselle.

Tanssin yleisen oppimäärän opetus tukee oppilaan kokonaisvaltaista kasvua, luovuutta, taiteellista ilmaisukykyä ja kulttuurista osallisuutta. Oppilas saa tukea tanssissa tarvittavien valmiuksien omaksumisessa omista henkilökohtaisista ja kulttuurisista lähtökohdistaan käsin. Opintojen myötä oppilas oppii kiinnittämään huomiota kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja terveelliseen elämäntapaan. Opetus kannustaa oppilasta osallistumaan erilaisiin tanssin ja muun taiteen tapahtumiin ja esityksiin myös kuulijana ja katsojana. Opetus avartaa oppilaan käsitystä tanssin monimuotoisuudesta niin taiteena kuin kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä sekä tukee hänen kasvuaan sivistyneeksi, suvaitsevaksi ja jokaisen erilaisuutta kunnioittavaksi kansalaiseksi.” (Opetushallitus 2017, s. 51).

3.1 Yleisen oppimäärän yleiset tavoitteet

Cat People tanssikoulun yleisen oppimäärän tanssiopinnot voi oppilas aloittaa joko lapsena tai teini-iässä. Yleinen oppimäärä tutustuttaa tanssin harrastamiseen vähitellen alkaen alkeista ja edeten kohti keskitason tanssiopintoja. Tanssilaji määräytyy oppilaan oman kiinnostuksen mukaan ja tanssituntien määrä viikossa riippuu oppilaan omasta aktiivisuudesta ja opetuksen tarjonnasta. Yleisen oppimäärän opinnot tarjoavat mahdollisuuden harrastaa oppilaan omaksi iloksi. Pitkäjänteinen tavoitteellisuus ei ole yleisen oppimäärän opinnoissa välttämätöntä.

Kehollisten ja tanssillisten taitojen oppiminen etenee vuosittain tasolta toiselle. Ryhmän ja tanssikoulun jäsenenä oleminen vahvistaa yhteisöllisyyden kokemusta. Tanssin harrastamiseen liittyvät kokemukset laajentavat oppilaan käsitystä tanssista taiteena ja mahdollisesti sitouttavat pitkäjänteisempään ja tavoitteellisempaan harrastamiseen läpi eliniän.

3.2 Opetuksen rakenne ja laajuus yleisen oppimäärän opinnoissa

Yleisen oppimäärän opinnot (yhteensä 500 h) koostuvat tanssin **yhteisistä opinnoista** ja **teemaopinnoista**. Tanssin yhteiset opinnot ovat opintoja, jotka jokainen oppilas suorittaa valitsemansa lajin alkeis- ja perusopetuksessa. Teemaopintoja oppilas kerryttää oman pääalajinsa tunneilla sekä kursseilla, joiden sisältö on räätälöity teemojen lähtökohdista käsin. Näin teemaopintojen kerryttäminen muotoutuu jokaisen oppilaan yksilöllisen kiinnostuksen ja suuntautumisen mukaan.

Cat People Tanssikoulussa tanssin **yhteiset opinnot** jaetaan kahteen opintokokonaisuuteen:

Tanssin perustaidot 1 (135 h)

Tanssin perustaidot 2 (165 h)

Teemaopinnot (yhteensä 200 h) oppilaan on mahdollista valita seuraavista opintokokonaisuuksista:

Kehontuntemus osana tanssin oppimista 1 (noin 50 h)

Tanssitekniikan syventäminen ja soveltaminen 1 (noin 50 h)

Oma liike ja koreografia (noin 25 h)

Tanssityyleihin ja genreihin tutustuminen 1 ja 2 (a´50 h)

Taiteidenvälisyys 1 (noin 25 h)

Esiintymistaidot ja valmentautuminen 1 (noin 35 h)

Nämä teemaopinnot voivat kertyä päällekkäin useiden eri tanssilajien tunneilla tehtyinä. Oppilas voi aloittaa teemaopinnot, kun tanssin yhteisistä opinnoista on käyty vähintään puolet.

YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPINTOJEN RAKENNE Cat People Tanssikoulu			
Varhaisiän tanssikasvatus 3 – 6 vuotiaille lapsille			
YHTEISET OPINNOT 300 tuntia			
Tanssin perustaidot 1 (noin 135 h)		Tanssin perustaidot 2 (noin 165 h)	
TEEMAOPINNOT 200 tuntia			
Kehontuntemus osana tanssin oppimista (noin 50 h)	Tanssitekniikan syventäminen ja soveltaminen (noin 50 h)	Oma liike ja koreografia (noin 25 h)	Taiteidenvälisyys 1 (noin 25 h)
Tanssityyleihin ja genreihin tutustuminen 1 (50 h)	Tanssityyleihin ja genreihin tutustuminen 2 (50 h)		Esiintymistaidot ja valmentautuminen 1 (noin 35 h)
Yhteensä 500 tuntia			
YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPINTOJEN PÄÄTTÖTODISTUS			

3.3 Yhteisten opintojen tavoitteet ja sisällöt

“Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tarkoituksena on tanssin perustaitojen kehittäminen. Opetuksessa otetaan huomioon jokaisen yksilölliset oppimisvahvuudet ja -valmiudet ja lähtökohdat sekä oppilaan kulttuurinen tausta siten, että kaikilla esimerkiksi sukupuoleen tai etniseen taustaan katsomatta on mahdollisuus kokea osallisuutta suhteessa opetuksen sisältöihin ja tarjontaan. Paikallisessa

opetussuunnitelmassa yksittäiset opintokokonaisuudet voivat sisältää tavoitteita perusteiden eri tavoitealueilta.” (Opetushallitus 2017, s. 51).

3.3.1 Tanssin perustaidot 1

Laajuus 135 h

- kehonhahmotuksen kehittyminen
- ryhmätaitojen harjoittelu
- fyysis-motoristen taitojen oppiminen oppilaan omista lähtökohdista käsin
- harjoiteltavan tanssilajin perusteiden ja tekniikan alkeiden hallinta
- tanssituntikäytäntöihin ja harjoittelutapaan tottuminen
- nauttiminen musiikista ja liikkeestä, tanssin ilo

3.3.2 Tanssin perustaidot 2

Laajuus 165 h

- kehonhahmotuksen laajeneminen voiman ja liikkuvuuden käsitteisiin, kehonkuva vahvistuu
- käsitys harjoittelun merkityksestä oppimisen edistämiseksi muodostuu
- tietoisuus eri tanssilajeista laajenee
- esiintymistaidot kehittyvät esiintymiskokemusten myötä
- oma rooli ryhmässä muuttuu vähitellen vastuullisemmaksi ja yhteisöllisemmäksi
- musiikin merkitys tanssin oppimisessa vahvistuu

3.4 Teemaopintojen tavoitteet ja sisällöt

“Tanssin teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen ja valmiuksien laajentaminen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet, paikalliset resurssit, ajankohtaiset ilmiöt sekä alueen väestöllinen ja kulttuurinen kehitys. Tavoitteena on avata ja monipuolistaa tanssin taiteen perusopetuksen sisältöjä siten, että kaikilla esimerkiksi sukupuoleen tai etniseen taustaan katsomatta on mahdollisuus kokea osallisuutta suhteessa opetuksen sisältöihin ja tarjontaan. Koulutuksen järjestäjä voi tarjota oppilaiden valittavaksi keskenään vaihtoehtoisia tanssin teemaopintojen opintokokonaisuuksia. Yksittäiset opintokokonaisuudet voivat sisältää tavoitteita perusteiden eri tavoitealueilta.” (Opetushallitus 2017, s. 52).

3.4.1 Kehontuntemus osana tanssin oppimista 1

Laajuus n. 50 h

- oman kehon arvostus
- lihasten ja nivelten tunnistamisen ja nimeämisen harjoittelu
- omien vahvuuksien tunnistaminen ja niiden kautta motivoituminen pitkäjänteiseen harjoitteluun
- keskittyminen ja läsnäolo osana harjoittelua

3.4.2 Tanssitekniikan syventäminen ja soveltaminen 1

Laajuus n. 50 h

- tanssitekniisten osa-alueiden harjoittelu voiman, venyvyyden, linjauksen ja kehonhallinnan näkökulmista
- lajiin liittyvien tanssitekniisten ydinkäsitteiden harjoittelu
- erilaisiin harjoitusmetodeihin tutustuminen
- keskittyminen ja läsnäolo osana harjoittelua

3.4.3 Tanssityyleihin- ja genreihin tutustuminen 1 ja 2

Laajuus a´50 h

- eri tanssilajeihin tutustuminen
- tanssilajille ominaisen liikesanaston harjoittelu
- eri tanssilajien ja musiikin yhteyden tunnistaminen
- tanssilajien kulttuuriseen taustaan tutustuminen
- henkilökohtaisen tanssijaidentiteetin herääminen
- oman liikemateriaali ja liikelaatupankin laajeneminen

3.4.4 Oma liike ja koreografia 1

Laajuus n. 25 h

- liikkeen tuottamisen menetelmät ja improvisaation perusperiaatteet
- reflektointitaitojen kehittyminen, palautetaitojen harjoittelu
- materiaalin tuottaminen pareittain ja ryhmänä, koreografiset kokeilut
- koreografisiin käsitteisiin ja keskeisiin elementteihin tutustuminen

3.4.5 Esiintymistaidot ja valmentautuminen 1

Laajuus n. 35 h

- vastuullinen toiminta ryhmän jäsenenä
- esiintymistilanteisiin osallistuminen eri ympäristöissä
- pitkäjänteinen harjoittelu, liikemuistin ja esiintymisvarmuuden kehittyminen
- lämmittelyn ja keskittymisen harjoittelu osana onnistunutta esiintymistilannetta

3.4.6 Taiteidenvälisyys 1

Laajuus n. 25 h

- eri taiteenlajien ja tanssin väliseen vuorovaikutukseen tutustuminen
- eri taiteenlajien ja tanssin integroimisen harjoittelu
- monitaiteellisiin prosesseihin tutustuminen
- omien monitaiteellisten taitojen hyödyntäminen tanssin opiskelussa ja koreografiassa

4 LAAJA OPPIMÄÄRÄ

“Tanssin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tarkoituksena on tarjota oppilaalle mahdollisuus kokea ja vaalia tanssin iloa, opiskella tanssia tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti sekä kehittää tanssin ammatillisissa ja korkea-asteen opinnoissa tarvittavia valmiuksia. Tavoitteena on, että oppilas rakentaa omakohtaisen suhteen tanssiin, rohkaistuu ilmaisemaan itseään kehollisesti ja muodostaa laaja-alaisen käsityksen tanssin muodoista, tehtävistä ja mahdollisuuksista erilaisissa toimintaympäristöissä.

Tanssin laajan oppimäärän opetus tukee oppilaan kokonaisvaltaista kasvua, luovuutta ja taiteellista ilmaisukykyä. Oppilasta ohjataan kehittämään tanssissa tarvittavia valmiuksia tasapainoisesti ja ottamalla huomioon oppilaan yksilölliset ja kulttuuriset lähtökohdat. Opintojen myötä oppilas oppii yhä paremmin huolehtimaan kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnistaan ja toimimaan ryhmän ja yhteisön jäsenenä. Opetus kannustaa oppilasta osallistumaan erilaisiin tanssi- ja taidetapahtumiin ja esityksiin sekä esiintymään että katsojana. Opetus avartaa oppilaan käsitystä tanssin monimuotoisuudesta niin taiteena kuin kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä sekä tukee hänen kasvuaan sivistyneeksi, suvaitseväiseksi ja jokaisen erilaisuutta kunnioittavaksi kansalaiseksi.” (Opetushallitus 2017, s. 64).

4.1 Laajan oppimäärän yleiset tavoitteet

Tanssin laaja oppimäärä kasvattaa yksilöä lapsesta aikuisuuteen tanssin ja taiteen keinoin. Kasvamisen rinnalla kulkeva päämäärätietoinen harrastaminen punoo hyvinvoinnin ja liikkumisen ilon osaksi yksilön henkistä ja fyysistä kokonaisuutta. Tanssimisesta ja tanssijuudesta tulee vähitellen osa yksilön identiteettiä.

Laajan oppimäärän monipuolisuus opintojen sisällöissä ja työtavoissa rakentavat harrastajalle kokonaisvaltaisen kuvan taiteesta osana elämää. Oppijan omat mielenkiinnon kohteet ohjaavat opintopolun suuntaa. Yksilöllisten lähtökohtien huomioiminen opetuksessa avaa väylän vapaalle, luovalle itseilmaisulle. Näin kehittyä moninaisuutta arvostava oppimisympäristö. Vuorovaikutus mahdollistaa oppimaan oppimisen. Henkilökohtaisten tavoitteiden asettaminen ja niitä kohti määrätietoisesti pyrkiminen vahvistaa oppilaan kokemusta oman tien kulkemisesta.

Laaja oppimäärä antaa mahdollisuuden tarkastella tanssia ja taidetta osana yhteiskuntaa. Oppilas havainnoi taiteen vaikutusta omaan itseen ja ympäristöön. Avoimuus uusille asioille samoin kuin kriittinen tarkastelutapa kehittyvät, kun oppilas saa mahdollisuuden kokea taidetta eri ympäristöissä. Eläminen taidevaikutteisessa yhteisössä ja oma yksilöllinen rooli siinä vahvistavat tanssin merkityksellisyyttä oppijalle itselleen. Kun henkilökohtainen suhde tanssiin on muodostunut, on tanssin käyttäminen yhteistyön ja vuorovaikutuksen välineenä luontevaa.

Laajan oppimäärän rakenne teemasisältöineen antaa mahdollisuuden syventää oppimista kohti ammattiopintoihin tarvittavia taitoja. Lajikohtaiset lähestymistavat eri teema-alueisiin tukevat toisiaan mahdollistaen oppilaan kehityksen kokonaisvaltaiseksi ja monipuoliseksi tanssin moniosaajaksi. Tanssin moniosaajuus

on nykypäivää ja se mahdollistaa paremmin oppilaan mahdollisuudet kouluttautua ammattiin muuttuvassa ammattikoulutuskentässä. Cat People tanssikoulun laajan oppimäärän opinnot pyrkivät mahdollistamaan oppilaan kehittymisen persoonalliseksi, yksilölliseksi ja omaleimaiseksi tanssijaksi.

4.2 Opetuksen rakenne ja laajuus laajan oppimäärän opinnoissa

Tanssin laajan oppimäärän opinnot (1300 h) koostuvat **tanssin perusopinnoista** (800 h) ja **syventävistä opinnoista** (500 h). Tanssin perusopinnot ovat opintoja, jotka kertyvät oppilaan valitsemien lajien ja valinnaiskurssien kokonaisuudesta, joka muotoutuu jokaisen oppilaan yksilöllisen kiinnostuksen kohteiden mukaisesti. Oppilas opiskelee vaihteittain omien lajiensa opinnot alkeista jatkotasolle laajentaen omaa oppimistaan teemallisilla kokonaisuuksilla tasolta toiselle edeten. Tanssin syventävät opinnot sisältävät jo tehtyjen opintojen sisältöjä syventäviä kursseja sekä lopputyön. Oppilaalla on mahdollisuus valinnaisiin opintoihin myös syventävissä opinnoissa.

Laajan oppimäärän **tanssin perusopinnot** sisältämät opinnot ovat:

- Tanssin perustaidot 1 (noin 135 h)
- Tanssin perustaidot 2 (noin 165 h)
- Tanssin perustaidot 3 (noin 300 h)
- Tanssin täydentävät sisältöopinnot (noin 200 h)

Laajan oppimäärän **syventävien opintojen** vaihtoehtoiset opintokokonaisuudet ovat:

- Kehontuntemus tanssin työvälineenä 2 ja 3 (a´ 100 h)
- Tanssitekniikan syventäminen ja soveltaminen 2 ja 3 (a´ 100 h)
- Taiteidenvälisyys 2 (25 h)
- Tanssityylit ja genret 4, 5, 6, (a´ 50 h)
- Esiintymistaidot ja valmentautuminen 3 (50 h)
- Oma liike ja koreografia 3 (n. 25 h)

Laajan oppimäärän **syventävien opintojen** pakollinen opintokokonaisuus on:

- Lopputyö (noin 50 h)

LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPINTOJEN RAKENNE Cat People Tanssikoulu					
Varhaisiän tanssikasvatus 3 – 6 vuotiaille lapsille					
PERUSOPINNOT 800 tuntia					
Tanssin perustaidot 1 (noin 135 h)		Tanssin perustaidot 2 (noin 165 h)		Tanssin perustaidot 3 (noin 300 h): ● Kehontuntemus osana tanssinoppimista 1 ● Tanssitekniikan syventäminen ja soveltaminen 1	
				Tanssin täydentävät sisältöopinnot (noin 200 h): ● Oma liike ja koreografia 1 ja 2 ● Esiintymistaidot ja valmentautuminen 1 ja 2 ● Tanssityyleihin ja genreihin tutustuminen 1-3 ● Taiteidenvälisyys 1	
PERUSOPINTOJEN TODISTUS					
SYVENTÄVÄT OPINNOT 500 tuntia					
vaihtoehtoiset opintokokonaisuudet	Kehontuntemus tanssin työvälineenä 2 (100 h)	Kehontuntemus tanssin työvälineenä 3 (100 h)	Tanssitekniikan syventäminen ja soveltaminen 2 (100 h)	Tanssitekniikan syventäminen ja soveltaminen 3 (100 h)	Oma liike ja koreografia 3 (noin 25 h)
	Tanssityylit ja genret 4 (50 h)	Tanssityylit ja genret 5 (50 h)	Tanssityylit ja genret 6 (50 h)	Esiintymistaidot ja valmentautuminen 3 (50 h)	Taiteidenvälisyys 2 (25 h)
pakollinen opintokokonaisuus	Lopputyö (noin 50 h)				
Yhteensä 1300 tuntia					
LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPINTOJEN PÄÄTTÖTODISTUS					

5 LAAJAN OPPIMÄÄRÄN PERUSOPINNOT

“Tanssin perusopintojen tarkoituksena on, että oppilas luo omakohtaisen, kokemuksellisen suhteen tanssiin ja sitä kautta sitoutuu pitkäjänteiseen työskentelyyn tanssin parissa. Opintojen aikana oppilas harjoittelee ja kehittää valitsemansa tanssilajin tai -lajien keskeisiä fyysismotorisia ja ilmaisullisia taitoja. Koulutuksen järjestäjä määrittelee opetussuunnitelman perusteiden pohjalta paikalliset opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet ja sisällöt sekä laajuuden. Yksittäinen opintokokonaisuus voi sisältää tavoitteita perusteiden eri tavoitealueilta. Perusopintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.” (Opetushallitus 2017, s. 64).

5.1 Tanssin perustaidot 1

Laajuus noin 135 h

- kehonhahmotuksen kehittyminen
- ryhmätaitojen harjoittelu
- fyysismotoristen taitojen oppiminen oppilaan omista lähtökohdista käsin
- harjoiteltavan tanssilajin perusteiden ja tekniikan alkeiden hallinta
- tanssituntikäytäntöihin ja harjoittelutapaan tottuminen
- nauttiminen musiikista ja liikkeestä, tanssin ilo

5.2 Tanssin perustaidot 2

Laajuus noin 165 h

- kehonhahmotuksen laajeneminen voiman ja liikkuvuuden käsitteisiin, kehonkuva vahvistuu
- käsitys harjoittelun merkityksestä oppimisen edistämisessä muodostuu
- tietoisuus eri tanssilajeista laajenee
- esiintymistaidot kehittyvät esiintymiskokemusten myötä
- oma rooli ryhmässä muuttuu vähitellen vastuullisemmaksi ja yhteisöllisemmäksi
- musiikin merkitys tanssin oppimisessa vahvistuu

5.3 Tanssin perustaidot 3

Laajuus noin 300 h

Opintokokonaisuus koostuu kehontuntemuksen ja tanssitekniikan opinnoista. Oppilas opiskelee kyseisiä sisältöjä valitsemansa tanssilajin näkökulmasta ja täsmentää ja täydentää niitä kyseisiin aihealueisiin suunnatuilla teemakursseilla.

5.3.1 Kehontuntemus osana tanssinoppimista 1

Laajuus noin 150 h

- oman kehon arvostus
- lihasten ja nivelten tunnistamisen ja nimeämisen harjoittelu
- omien vahvuuksien tunnistaminen ja motivoituminen pitkäjännitteiseen harjoitteluun
- keskittyminen ja läsnäolo osana harjoittelua
- kehonhuoltotekniikoihin tutustuminen
- kehonkäytön monipuolistuminen uusien lajien myötä
- toiston merkitys alkaa hahmottua
- lämmittelyn merkityksen ymmärtäminen
- palautetaitojen harjoittelu

5.3.2 Tanssitekniikan syventäminen ja soveltaminen 1

Laajuus noin 150 h

- tanssiteknisten osa-alueiden harjoittelu voiman, venyvyyden, linjauksen ja kehonhallinnan näkökulmista
- lajiin liittyvien tanssiteknisten ydinkäsitteiden harjoittelu
- erilaisiin harjoitusmetodeihin tutustuminen
- keskittyminen ja läsnäolo osana harjoittelua
- aistien käyttö oman suorituksen havainnoimisessa
- oman lajin keskeisten tekniikkaharjoitteiden tunnistaminen ja nimeäminen
- kehonhallinnan osa-alueet integroituminen osaksi tanssitekniikkaa
- oppilas alkaa ymmärtää oman vastuunsa harjoittelun etenemisessä

5.4 Tanssin täydentävät sisältöopinnot

Laajuus noin 200 h.

Tämä opintokokonaisuus sisältää kokonaistuntimäärältään pienempiä, keskenään valinnaisia opintoja, joita oppilas suorittaa täydentääkseen ja varioidakseen omaa osaamistaan. Näihin opintoihin on myös mahdollista hyväksi lukea muiden taiteen perusopintojen opintoja jossakin muussa taiteenlajissa. Hyväksi lukeminen kerryttää "Taiteidenvälisyys" opintokokonaisuutta.

5.4.1 Oma liike ja koreografia 1

Laajuus noin 25 h

- Liikkeen tuottaminen menetelmät ja improvisaation peruseräatteen
- Reflektointitaitojen kehittyminen, palautetaitojen harjoittelu
- Materiaalin tuottaminen pareittain ja ryhmissä, koreografiset kokeilut
- Koreografisiin käsitteisiin ja keskeisiin elementteihin tutustuminen

5.4.2 Oma liike ja koreografia 2

Laajuus noin 25 h

- koreografisiin menetelmiin tutustuminen
- materiaalin jalostaminen laadullisesti, tilallisesti ja musikaalisesti
- kerronnallisuuden eri tapojen tutkiminen
- oman liikkeen arvostaminen ja hyväksyminen
- palautetaidot
- teemojen ja aiheiden monipuolinen hakeminen ja kokeilu

5.4.3 Esiintymistaidot ja valmentautuminen 1

Laajuus noin 50 h

- Vastuullinen toiminta ryhmän jäsenenä
- Esiintymistilanteisiin osallistuminen eri ympäristöissä
- Pitkäjänteinen harjoittelu, liikemuistin ja esiintymisvarmuuden kehittyminen
- Lämmittelyn ja keskittymisen harjoittelu osana onnistunutta esiintymistilannetta
- Esiintymisjännityksen hallinnan harjoittelu

5.4.4 Esiintymistaidot ja valmentautuminen 2

Laajuus noin 50 h

- Esiintymisvarmuuden karttuminen
- Muuttuviin esiintymisolosuhteisiin sopeutuminen
- Koreografian käsitteen avartuminen lajitietämyksen kasvaessa
- Yleisön arvostaminen
- Erilaisten ilmaisukeinojen tutkiminen ja soveltaminen
- Itselle sopivien toimintatapojen tunnistaminen ja toimiminen niiden mukaan esiintymistilanteisiin valmistauduttaessa

5.4.5 Tanssityyleihin- ja genreihin tutustuminen 1

Laajuus noin 50 h

- Eri tanssilajeihin tutustuminen
- Tanssilajille ominaisen liikesanaston harjoittelu
- Eri tanssilajien ja musiikin yhteyden tunnistaminen
- Tanssilajien kulttuuriseen taustaan tutustuminen
- Henkilökohtaisen tanssijaidentiteetin herääminen
- Omien monitaiteellisten taitojen hyödyntäminen tanssin opiskelussa ja koreografiassa

5.4.6 Tanssityyleihin- ja genreihin tutustuminen 2

Laajuus noin 50 h

- Tanssilajien kulttuurisen taustan tiedostaminen
- Tanssilajille ominaisen harjoituskulttuurin omaksuminen
- Tanssilajien välisen vuorovaikutuksen tunnistaminen
- Tanssin merkityksen kulttuurisena ilmiönä konkretisoituminen
- Henkilökohtaisen tanssijaidentiteetin vahvistuminen
- Oman liikemateriaali- ja liikelaatupankin laajeneminen ja soveltaminen

5.4.7 Tanssityyleihin- ja genreihin tutustuminen 3

Laajuus noin 50 h

- Tanssilajikohtaisen toimintakulttuurin vaikutus yhteisöllisyyteen alkaa näkyä myös tanssijan arjessa
- Tanssin merkityksellisyys korostuu, kun omat lajikohtaiset mieltymykset selkiytyvät
- Omakohtainen mielenkiinto ohjaa oppimista eteenpäin
- Henkilökohtaisen tanssijaidentiteetti lujittuu
- Liikemateriaalin hyödyntäminen ja soveltaminen helpottuu liikepankin monipuolistumisen myötä
- Oma tyyli alkaa syntyä

5.4.8 Taiteidenvälisyys 1

Laajuus noin 25 h

- Eri taiteenlajien ja tanssin väliseen vuorovaikutukseen tutustuminen
- Eri taiteenlajien ja tanssin integroimisen harjoittelu
- Monitaiteellisiin prosesseihin tutustuminen
- Omien monitaiteellisten taitojen hyödyntäminen tanssin opiskelussa ja koreografiassa

6 LAAJAN OPPIMÄÄRÄN SYVENTÄVÄT OPINNOT

“Syventävien opintojen tarkoituksena on tanssiopintojen painottaminen oppilaan valitsemalla tavalla. Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja toteuttaa opettajan ohjauksessa tanssin laajan oppimäärän lopputyön. Syventäviin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia ja koulutuksen järjestäjä voi suunnitella oppilaan valittavaksi erilaisia suuntautumisvaihtoehtoja. Vaihtoehtoiset opintokokonaisuudet ja suuntautumisvaihtoehdot suunnitellaan tukemaan oppilaiden lopputöiden toteuttamista. Koulutuksen järjestäjä määrittelee näiden opetussuunnitelman perusteiden pohjalta paikalliset opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet ja sisällöt sekä laajuuden. Yksittäinen opintokokonaisuus voi sisältää tavoitteita perusteiden eri tavoitealueilta.” (Opetushallitus 2017, s.66).

Opinnot (500 h) koostuvat keskenään **vaihtoehtoisista opintokokonaisuuksista**, jotka oppilas valitsee oman tanssilajinsa puitteissa kiinnostuksensa suuntautumisen mukaan. Syventäviin opintoihin sisältyy päättötyö, joka on kaikille pakollinen.

Syventävien opintojen **vaihtoehtoiset opintokokonaisuudet** ovat:

- Kehontuntemus tanssin työvälineenä 2 ja 3 (a´ 100 h)
- Tanssitekniikan syventäminen ja soveltaminen 2 ja 3 (a´ 100 h)
- Taiteidenvälisyys 2 (25 h)
- Esiintymistaidot ja valmentautuminen 3 (50 h)
- Oma liike ja koreografia 3 (25 h)
- Tanssityylit ja genret 4, 5, 6, (a´ 50 h)

Syventävien opintojen **pakollinen opintokokonaisuus** on:

- Lopputyö (noin 50 h)

6.1 Kehontuntemus tanssin työvälineenä 2

Laajuus noin 100 h

- kehontuntemuksen ja taidollisen kehittymisen välisen yhteyden tiedostaminen
- oma-aloitteisen työskentelyn rutinoituminen
- ravinnon ja levon rooli arjessa muuttuu tärkeämmäksi
- suhde omaan kehoon muuttuu vähitellen luontevammaksi
- kehollisten tuntemusten sanallistaminen helpottuu vieden vuorovaikutusta ja kehittymistä eteenpäin
- itseluottamus kasvaa kehontuntemuksen paranemisen myötä

6.2 Kehontuntemus tanssin työvälineenä 3

Laajuus noin 100 h

- kehontuntemuksen rooli muuttuu luonnolliseksi osaksi tanssijuutta ja hyvinvointia
- omien vahvuuksien hyödyntäminen automatisoituu
- omien kehittämiskohteiden työstäminen on oma-aloitteista

- hyvinvoinnin ylläpitäminen rutinoituu osaksi arkea
- anatomian kinesiologian ymmärrys auttaa harjoittamaan lihasryhmiä täsmällisemmin ja turvallisemmin
- kehontuntemuksen vahvistuminen näyttäytyy liikkeessä
- omien tuntemusten tunnistaminen syventää tanssin merkityksellisyyden kokemista

6.3 Tanssitekniikan syventäminen ja soveltaminen 2

Laajuus noin 100 h

- tanssitekniikan ja kehontuntemuksen välinen yhteys alkaa hahmottua
- omatoimisen harjoittelun rooli kasvaa
- tanssitekniikan eri osa-alueiden välille alkaa muodostua kytköksiä
- koordinaation ja liikemuistin kehittyminen nopeuttaa ja helpottaa tuntityöskentelyä
- lajikohtaisen tekniikan tunnuspiirteet täsmentyvät
- opettajan ohjeiden soveltaminen omaan tekemiseen helpottuu
- oppilas ottaa aktiivisesti vastuun omasta taidollisesta kehitymisestään

6.4 Tanssitekniikan syventäminen ja soveltaminen 3

Laajuus noin 100 h

- liikkuvuuden ja voiman hallinta auttaa kehittämään tekniikkaa toisto kerrallaan
- kyky arvioida omaa suoritusta paranee
- teknisten ydinkäsitteiden soveltaminen lajikohtaisesti luonnistuu
- tekniikan kehittyminen näkyy tanssissa varmuutena ja puhtautena
- tanssitekniikasta muodostuu luonnollinen osa tanssijuutta
- oppilaalla on aktiivinen rooli oman kehitymisensä ohjaajana

6.5 Esiintymistaidot ja valmentautuminen 3

Laajuus noin 50 h

- omalla keholla ilmaisemisen merkityksellisyys vahvistuu vuorovaikutuksessa yleisön kanssa
- tanssijaidentiteetti lujittuu
- ryhmässä toimiminen on varmaa ja saumatonta
- esiintyminen on voimaannuttava ja motivoiva osa harjoittelua
- valmistautuminen ja palautuminen ymmärretään tasa-arvoiseksi osaksi esiintymisprosessia
- oman toiminnan arviointi on aktiivista ja vie esiintyjyyttä eteenpäin

6.6 Oma liike ja koreografia 3

Laajuus 25 h

- tanssikomposition ymmärtäminen eri lähtökohdista
- oman tyylin soveltaminen omaan koreografiaan
- näyttämöllisten elementtien soveltaminen koreografian tekemiseen
- yleisön merkityksen ja vuorovaikutuksen ymmärtäminen
- työskentelytapojen monipuolisuus
- oman taidesuhteen vahvistuminen

6.7 Tanssityylit ja genret 4, 5, 6

Laajuus a´ 50 h

- tanssin ilo ja omien vahvuuksien hyödyntäminen
- uusiin tanssityyleihin tutustuminen ja sen myötä yksilöllisyyden merkityksen korostuminen
- kyky vastaanottaa tietoa erilaisilta opettajilta kasvaa samoin kuin heittäytymiskyky ja rohkeus monipuoliseen ilmaisuun
- lajikohtaiseen koreografiseen kulttuuriin perehtyminen
- monipuolinen lajiosaaminen
- moninaisen tanssikulttuurin arvostaminen
- oman oppimisen ja kehittymisen haastaminen
- musiikkitietoisuuden kehittyminen
- tanssin kokeminen yhteisöjä ja kansakuntia yhdistävänä kielenä

6.8 Taiteidenvälisyys 2

Laajuus noin 25 h

- monitaiteelliseen prosessiin osallistuminen
- prosessin eri osa-alueiden tunnistaminen
- projektikohtaisen ajanhallinnan harjoittelu
- taiteiden arvostus
- taidekäsityksen kehittyminen
- taiteiden välisen yhteistyön merkityksen ymmärtäminen
- rohkeus kokeilla

6.9 Lopputyö

Laajan oppimäärän syventävien opintojen pakollinen opintokokonaisuus on lopputyö, jonka laajuus on noin 50 tuntia.

Lopputyön tavoite on koota laajan oppimäärän opinnot yhteen opiskelijan näkökulmasta siten, että hän saa mahdollisuuden tuoda oma osaamisensa esiin

yksilönä. Lopputyöprosessiin käytettävä aika mahdollistaa oman henkilökohtaisen opintopolun refleктоimisen ja myös oman osaamisen arvioinnin opintojen ollessa loppusuoralla. Se myös auttaa asettamaan tavoitteita tulevaisuuteen ja mahdolliseen jatkoon tanssin saralla.

Lopputyöhön kuuluu taiteellinen ja kirjallinen osio. Taiteellinen työ voi olla työskentelyä tanssijana joko itse sommitellussa tai toisen tekemässä soolo- tai ryhmätanssissa tai työskentelyä koreografina, jolloin teos ohjataan muille. Työskentelyn aikana oppilas pitää työpäiväkirjaa, jota käytetään tukena kirjallisen osion teossa. Kirjallinen osio sisältää 2 sivun mittaisen kuvauksen työn tekemisen vaiheista ja arvioinnin omasta työskentelystä.

Lopputyön tekemistä varten oppilaalle nimetään ohjaaja. Ohjaaja käy aloituspalaverissa oppilaan kanssa läpi suunnitelman lopputyön tekemisen aikataulusta, oppilaan omista tavoitteista ja alustavan suunnitelman työstä. Lopputyön tekemisen aikana ohjaaja käy seuraamassa oppilaan työskentelyä 1–2 kertaa. Ohjaaja osallistuu lopputyön arviointiin ja arviointikeskusteluun.

7 ARVIOINTI JA TODISTUKSET

7.1 Oppimisen arviointi

Arvioinnin tehtävä on edistää oppimista ja tukea oppilaan minäkäsitystä ja itsetuntoa.

Arviointia suoritetaan jatkuvassa vuorovaikutuksessa ja se toteutuu niin opettajan antaman palautteen kautta, kuin itse- ja vertaisarviointina. Vuorovaikutuksessa tapahtuva arviointi on tärkeää oppilaan minäkäsityksen kehittymisen kannalta. Totuudenmukainen minäkäsitys auttaa oppilasta hahmottamaan omat vahvuudet ja kehityskohteet realistisesti.

Tanssin harrastaminen kehittää oppilaan kykyä monipuolisesti, joten tanssia arvioitaessa on tärkeää huomioida oppilas kokonaisuutena. Arviointia tehtäessä on keskeistä, että eri osa-alueita arvioitaessa ja palautetta annettaessa käytetään monipuolisia arvioinnin keinoja, jotta palaute olisi kokonaisvaltaista. Voidakseen arvioida laadukkaasti, opettajan tulee olla oppilailleen aidosti läsnä ja nähdä heidät yksilöinä. Opetuksen tulee perustua opetussuunnitelman tavoitteisiin ja opettajan tulee olla kykenevä refleктоimaan omaa toimintaansa sekä kehittämään sitä aktiivisesti. Jatkuva sanallinen arviointi pitää oppimisprosessin aktiivisena koko opintojen keston ajan. Monipuolinen arviointi mahdollistaa myös oppimisprosessin avautumisen oppilaalle itselleen. Oppimisen pohtiminen useista näkökulmista sitouttaa niin tekemiseen kuin ryhmään.

Itse- ja vertaisarviointi ovat taitoja, joita harjoitellaan opintojen kuluessa. Oppilaan oma näkemys omasta suoriutumisesta suhteessa itseen ja ryhmään muuttuu tiedon lisääntyessä. Ohjattu vuorovaikutus mahdollistaa kokemusten jakamisen turvallisessa ja kannustavassa ympäristössä. Rakentavan palautteen antamista ja vastaanottamista harjoitellaan osana ryhmän vuorovaikutusta.

7.2 Arvioinnin antamisen tavat

Arviointi on opintojen aikana jatkuvaa. Pääpaino on tanssitunneilla annetussa sanallisessa arviointipalautteessa. Oppilasta ohjataan tavoitteiden asetteluun ja saavuttamiseen itsearviointin avulla. Vertaisarviointia käytetään niin prosessin kuin lopputuloksen arvioinnin tukena.

Oppilaan taidollista kehittymistä arvioiva kokoava palautekeskustelu käydään keskustellen vuoden päätteeksi. Tässä keskustelussa arvioidaan prosessia ja lopputulosta niin oppilaan itsensä kuin opettajan asettamien tavoitteiden kautta. Opettaja voi oman harkintansa mukaan antaa tarkempaa kirjallista palautetta vuoden päätteeksi, jos oppilaiden kehitys ja tavoitteiden asettelu sitä edellyttää. Lukuvuotta kokoavan arvioinnin yhteydessä oppilasta ohjataan eteenpäin oikealle tasolle sekä tuetaan ja kannustetaan harrastuksen jatkamiseen niin positiivisen kuin rakentavan palautteen kautta.

Laajan oppimäärän päättötodistuksessa annettava sanallinen arviointi pohjautuu kriteereihin, jotka muodostuvat syventävien opintojen tavoitteista ja arvioinnin kohteista.

7.3 Yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet

Opetussuunnitelman perusteissa on kolme yleisen oppimäärän tavoitealuetta:

1. Hyvinvointi ja kehollisuus
2. Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen
3. Taito ja taide

Nämä tavoitealueet muodostavat myös yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet. Tavoitealueet ovat opetussuunnitelman perusteissa kuvattu seuraavasti:

1. Hyvinvointi ja kehollisuus

Tavoitteena on, että oppilas

- oppii löytämään tanssin ilon
- suhtautuu omaan kehoonsa luontevasti ja myönteisesti
- tunnistaa ja on valmis ottamaan käyttöön oman kehonsa liikkeelliset ja ilmaisulliset mahdollisuudet
- ymmärtää, että jokainen keho on yksilöllinen
- haastaa ja kehittää kehoaan eri tavoin
- oppii tunnistamaan tanssin ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin välisen yhteyden
- oppii kiinnittämään huomiota terveelliseen elämäntapaan (Opetushallitus 2017, s. 52–53).

Kun arvioidaan hyvinvoinnin ja kehollisuuden tavoitealuetta, huomion kohteena ovat oppilaan suhtautuminen tanssin harrastamiseen ja omaan kehoon tanssin välineenä. Oppilaan vapautuneisuus ja heittäytyminen liikkumaan kertovat hänen suhtautumisestaan itseensä liikkujana. Varsinkin opintojen alkuvaiheessa, kun oma keho työvälineenä on vielä vieras, voidaan kannustavalla ja ohjaavalla palautteella rakentaa hyvä pohja oppilaan itsetunnolle tanssijana. Mitä varhaisemmassa

vaiheessa oppilas oppii tunnistamaan ja hyväksymään omat vahvuudet ja kehityskohteet, sitä tasapainoisempaa harrastaminen on. Kannustava palaute opettaa oppilasta iloitsemaan onnistumisesta ja huomaamaan oman kehittymisen.

Tanssitunnilla jaksaminen eli energiatason ylläpitäminen tunnin alusta loppuun saakka ja tarkkaavaisuus kertovat paljon siitä, saako oppilas riittävästi lepoa ja ravintoa. Kiinnittämällä arvioinnissa näihin asioihin huomiota, on mahdollista tukea oppilaan positiivista kehitystä kohti terveellisempää elämäntapaa. Samalla oppilaalle muodostuu näkemys omasta jaksamisesta arjessa.

2. Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen

Tavoitteena on, että oppilas:

- *kykenee kuuntelemaan toisia ja havainnoimaan ympäristöään herkästi*
- *toimii rakentavasti ryhmän jäsenenä*
- *tuo ryhmätyöskentelyyn oman panoksensa*
- *arvostaa ja kunnioittaa toisten yksilöllisyyttä ja näkemyksiä*
- *harjaantuu tanssimaan sekä yksin että ryhmässä*
- *osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti ryhmän toimintaan*
- *oppii vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta*
- *saa tilaisuuksia tutustua itselleen uusiin tanssin lajeihin ja tanssikulttuureihin*
- *osallistuu mahdollisuuksien mukaan tanssiesitykseen myös katsojana ja oppii keskustelemaan tanssista (Opetushallitus 2017, s. 52–53).*

Tämän tavoitealueen ydin on oppilaan toiminta suhteessa toisiin ihmisiin. Tanssin harrastaminen tapahtuu yleensä ryhmässä, joten vuorovaikutustaidot ovat keskeisiä ja välttämättömiä. Opettajan rooli vuorovaikutuksen mahdollistamisessa ja sen tukemisessa on olennainen, mutta vuorovaikutuksen syntymiseksi tarvitaan myös oppilaan aktiivista osallistumista. Kaikkien oppilaiden tulee tulla nähdyksi ja kuulluksi ryhmätilanteessa, jotta osallistuminen on mahdollista. Oppilaan itsearviointi on myös tärkeää, jotta hän oppii havainnoimaan omaa toimintaansa suhteessa muihin ryhmäläisiin. Mahdollisten ongelmatilanteiden sanallistaminen ja purkaminen ryhmän kanssa yhdessä edistää turvallisen oppimisympäristön muodostumista ja samalla vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

3. Taito ja taide

Tavoitteena on, että oppilas:

- *kehittää fyysis-motorisia taitojaan monipuolisesti*
- *laajentaa liikkeellistä ja ilmaisullista sanastoaan*
- *tutustuu valitsemaansa tanssilajiin ja sen kulttuuriseen taustaan*
- *saa kokemuksia esiintymisestä erilaisissa tilanteissa ja avartaa omaa kehollista, liikkeellistä ja taiteellista ilmaisuaan*
- *saa kokemuksia esiintymisestä*
- *saa tilaisuuksia tutustua muihin tanssin muotoihin ja lajeihin ja niiden kulttuuriseen taustaan*
- *tutustuu tanssin taidemuotona muiden taiteiden joukossa*
- *saa monipuolisia taiteellisia ja kulttuurisia vaikutteita. (Opetushallitus 2017, s. 52–53).*

Taidon ja taiteen tavoitealue on laajin arvioitavista osa-alueista. Tavoitteet liittyvät substanssiosaamiseen ja lajitietämykseen tanssissa ja tanssin suhteessa muihin taiteisiin. Taitoa arvioitaessa täytyy kiinnittää erityistä huomiota siihen, miten palaute annetaan. Kannustaminen ja positiivisuus täytyy olla lähtökohtainen lähestymistapa, mutta on tärkeää, että palaute on realistista ja ohjaavaa. Koska kysymys on taidon arvioinnista, arvioidaan käynnissä olevaa prosessia ja sen hetkistä lopputulosta. Oppilaan oma-aloitteisuus, motivaatio ja ahkeruus vaikuttavat olennaisesti arvioinnin kohteena olevien tavoitteiden saavuttamiseen.

Opettaja voi omalla positiivisella esimerkillään ja avoimella suhtautumisella tukea oppilaan kiinnostuksen syttymistä oman tanssitunnin ulkopuolisiin tapahtumiin ja lajeihin. Osallistava tanssikoulu yhteisö antaa mahdollisuuden lajien väliselle vuorovaikutukselle ja luo tanssikouluun avointa yhteisöllisyyttä. Oppilaan kuunteleminen ja hänen henkilökohtaisten kiinnostuksen kohteidensa huomioiminen madaltaa oppilaan kynnystä osallistua ja kokeilla uutta.

7.4 Yleisen oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen tanssin yleisen oppimäärän päättötodistus, kun hän on suorittanut sekä yhteiset opinnot että teemaopinnot. Todistus sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot opintokokonaisuuksineen
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot opintokokonaisuuksineen
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- oppilaitoksen opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- merkintä koulutuksen toteuttamisesta Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti
- mahdolliset liitteet

7.5 Osallistumistodistus yleisen oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus hänen suorittamistaan taiteenalan yleisen oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

7.6 Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet

“Tanssin perusopinnoissa arvioinnin tarkoitus on motivoida oppilasta opetuksen aikana ja kannustaa häntä itseohjautuvuuteen, oppimaan oppimiseen, vuorovaikutukseen ja yhteistoiminnallisuuteen. Lisäksi arviointi tuottaa opettajalle tietoa siitä, miten opetusta tulisi jatkossa suunnata. Arviointi on oleellinen osa jokapäiväistä oppimisprosessia ja opettamista. Se on vuorovaikutuksellinen neuvottelutilanne, jossa tarkastellaan oppimisprosessin kulkua, siihen vaikuttavia tekijöitä ja osaamisen kehittymistä.

Perusopinnoissa oppimisen arvioinnin tarkoituksena on tukea oppilasta erityisesti vuorovaikutustaitojen sekä tanssi- ja ilmaisutaitojen kehittämisessä. Oppilaan itse- ja vertaisarviointitaitojen vahvistamisella on tässä tärkeä tehtävä.

Syventävissä opinnoissa arvioinnin tarkoituksena on tukea ja suunnata oppilaan tanssiopintoja ottaen huomioon oppilaan opinnoilleen ja lopputyölle asettamat tavoitteet. Kaikki arviointi ja palaute annetaan myönteisessä, tulevaisuuteen suuntaavassa ja opiskelua motivoivassa hengessä. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearviointin ja vertaisarviointin tarjoamia mahdollisuuksia.” (Opetushallitus 2017, s. 68)

Tanssin laajassa oppimäärässä arvioinnin kohteita on neljä:

1. hyvinvointi ja kehoollisuus
2. vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen
3. taito ja taide
4. esiintyminen

Nämä tavoitealueet muodostavat myös laajan oppimäärän arvioinnin kohteet. Tavoitealueet ovat opetussuunnitelman perusteissa kuvattu seuraavasti:

1. Hyvinvointi ja kehoollisuus

Tavoitteena on, että oppilas:

- kokee tanssin iloa
- suhtautuu myönteisesti omaan kehoonsa ja sen haastamiseen
- oppii pitämään huolta kehostaan ja noudattamaan terveellistä elämäntapaa
- oppii asettamaan realistisia tavoitteita eri osa-alueilla
- tunnistaa tanssin vaikutuksia omalle keholleen
- osaa rytmittää lepoa ja harjoittelua
- tunnistaa omia vahvuuksiaan ja haasteitaan
- osaa hakea tietoa hyvinvointiin ja terveelliseen elämäntapaan liittyvistä asioista (Opetushallitus 2017, s. 66–67).

Arvioitaessa hyvinvoinnin ja kehoollisuuden tavoitealuetta, huomion kohteena ovat oppilaan suhtautuminen tanssin harrastamiseen ja omaan kehoon tanssin välineenä. Oppilaan vapautuneisuus ja heittäytyminen liikkumaan kertoo paljon siitä, millä tavalla hän suhtautuu itseensä liikkujana. Varsinkin opintojen alkuvaiheessa, kun oma keho työvälineenä on vielä vieras, voidaan kannustavalla ja ohjaavalla palautteella rakentaa hyvä pohja oppilaan itsetunnolle tanssijana. Mitä varhaisemmassa vaiheessa oppilas oppii hyväksymään itsensä ja yksilölliset vahvuudet ja kehityskohteet, sitä

tasapainoisempaa harrastaminen on. Oppimisprosessin avaaminen jatkuvan arvioinnin avulla helpottaa myös realistisen tavoitteenasettelun onnistumista. Kannustava palaute opettaa oppilasta iloitsemaan onnistumisesta sekä huomaamaan kehittymisensä.

Tanssitunnilla jaksaminen eli energiatason ylläpitäminen tunnin alusta loppuun saakka ja tarkkaavaisuus kertovat paljon siitä, saako oppilas arjessaan riittävästi lepoa ja ravintoa. Kiinnittämällä arvioinnissa ja palautteenannossa näihin asioihin huomiota, on mahdollista tukea positiivista kehitystä kohti terveellisempää elämäntapaa. Laajan oppimäärän opinnoissa kehontuntemus etenee vähitellen niin pitkälle, että oppilas pystyy havainnoimaan ja määrittelemään itselleen sopivan harjoitusrytmin. Syventävissä opinnoissa oppilaan itseohjautuvuus on jo niin kehittynyt, että hän osaa etsiä tarvittavaa tietoa ja ratkaisuja hyvinvoinnin ja jaksamisen kysymyksiin sekä sanallistaa omaa hyvinvointiaan.

2. Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen

Tavoitteena on, että oppilas:

- *kunnioittaa omaa ja muiden kehollista ilmaisua ja tanssia*
- *osaa toimia ryhmässä ja osallistua ryhmälähtöiseen luovaan, taiteelliseen prosessiin*
- *antaa tilaa toisille ja suhteuttaa oman liikkumisensa tilaan ja toisten liikkumiseen*
- *harjaantuu vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta*
- *osaa sanallistaa ja jakaa kokemuksiaan tanssista ja taiteesta*
- *kunnioittaa jokaisen yksilöllisyyttä, erilaisia näkemyksiä ja kehollisen kokemuksen ainutlaatuisuutta*
- *osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti ryhmälähtöiseen luovaan prosessiin*
- *osaa sanallistaa tanssiteosten ja taiteen tuottamia kokemuksia ja omia tulkintojaan niistä*
- *kehittää kokonaisvaltaista tietoisuutta ryhmän yhteisestä liikkeellisestä tapahtumasta*
- *oppii tekemään vertaisarviointia rakentavasti.* (Opetushallitus 2017, s. 65–67)

Tämän tavoitealueen ydin on oppilaan toiminta suhteessa toisiin ihmisiin. Tanssin harrastaminen tapahtuu yleensä ryhmässä, joten vuorovaikutustaidot ovat keskeisiä ja välttämättömiä. Laajan oppimäärän opinnot ovat pitkäkestoiset, ja on mahdollista, että oppilaat toimivat samassa ryhmässä useita vuosia. Jotta ryhmässä toimiminen tukisi opintoihin motivoitumista, tulee ryhmädynaamisiin tekijöihin kiinnittää erityistä huomiota.

Opettajan rooli vuorovaikutuksen mahdollistamisessa ja sen tukemisessa on olennainen, mutta oppilaan oma aktiivisuus on myös tärkeää. Kaikkien oppilaiden tulee tulla nähdyksi ja kuulluksi ryhmätilanteessa, jotta osallistuminen mahdollistuu. Yhdessä oppiminen ja oppimisprosessin vuorovaikutteinen arvioiminen sitouttaa oppilaita niin toisiinsa kuin tanssiin.

Oppilaan itsearviointi on keskeistä, jotta hän oppii havainnoimaan omaa toimintaansa suhteessa muihin ryhmäläisiin. Mahdollisten ongelmatilanteiden sanallistaminen ja purkaminen ryhmän kanssa yhdessä edistää turvallisen oppimisympäristön muodostumista ja samalla vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Vertaisarviointi on opintojen kuluessa tärkeä työkalu, joka parhaimmillaan monipuolistaa ja täydentää

saatua palautetta. Tanssin hetkessä elävä luonne tarvitsee useita silmäpareja näkemään syvemmälle ja enemmän, ja mitä paremmin koko ryhmän saa sitoutettua kannustavaan ja rakentavaan palautteenantoon, sitä enemmän koko ryhmä siitä hyötyy.

3. Taito ja taide

Tavoitteena on, että oppilas:

- *ymmärtää pitkäjänteisen työskentelyn merkityksen tanssitaidon kehittämisessä*
- *harjoittelee ja syventää valitsemansa tanssilajiin tai -lajeihin liittyvää kehollista artikulaatiota, motorisia taitoja ja ilmaisullisia laatuja sekä musiikin tuntemusta ja tulkintaa*
- *käyttää mielikuvitustaan ja luovuuttaan tanssissa*
- *harjaantuu ja liike- ja tanssi-improvisaatioon liittyvissä taidoissa*
- *avartaa tanssikäsitystään tutustumalla tanssitaiteen kulttuurisiin elementteihin ja ilmiöihin*
- *ymmärtää tanssin suhdetta muihin taiteisiin*
- *kehittää kehontietoisuutta ja -hallintaa*
- *syventää liike- ja tanssi-improvisaatioon liittyviä taitojaan*
- *osaa suunnata opiskeluaan ja asettaa itselleen lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteita*
- *hakeutuu omatoimisesti taide-elämysten pariin ja tutustuu joihinkin merkittäviin tanssiteoksiin*
- *ymmärtää tanssin olemusta ja suhdetta muihin taiteisiin ja yhteiskuntaan.* (Opetushallitus 2017, s. 65–67)

Taidon ja taiteen tavoitealue on laajin arvioitavista osa-alueista. Tavoitteet liittyvät substanssiosaamiseen ja lajitietämykseen tanssissa ja tanssin suhteessa muihin taiteisiin. Taidon arvioinnissa jatkuva palautteenanto on keskeinen työtapo. Tanssin luonne edellyttää pitkäjänteisyyttä harjoittelussa ja niin ikään palautteenannossa. Taidon kehittyminen on hidas prosessi, joka tulee näkyväksi arvioinnin avulla.

Taitoa arvioitaessa täytyy kiinnittää erityistä huomiota siihen, miten palaute annetaan. Kannustaminen ja positiivisuus täytyy olla lähtökohtainen lähestymistapa, mutta on myös tärkeää, että palaute on realistista ja ohjaavaa. Koska kysymys on taidon arvioinnista, arvioidaan sekä prosessia että lopputulosta. Eli arviointi suhteutetaan aina prosessin kyseiseen vaiheeseen ja siinä otetaan huomioon oppimisessa tapahtuva aaltoliike.

Arvioijan tulee olla valmis tarjoamaan työkaluja mahdollisten palautteessa esiin tulevien kehityskohteiden ratkaisemiseksi. Vuorovaikutteisuus ja ratkaisukeskeisyys on motivoivaa ja edistää oppimista. Oppilaan oma-aloitteisuus ja ahkeruus harjoittelussa ovat olennaisia tavoitteiden saavuttamiseksi.

Laajan oppimäärän opinnot mahdollistavat tanssin näkemisen ja kokemisen useasta näkökulmasta. Taiteen ja tanssin kokeminen niin tekijänä kuin katsojana ovat usein korvaamattomia elämyksiä, jotka juurruttavat oppijaa taidemaailmaan. On tärkeää ohjata oppilasta hakeutumaan oma-aloitteisesti taiteen pariin. Koettujen elämysten yhdessä purkaminen ja sanallistaminen kehittävät oppijan kykyä arvioida omaa kokemustaan tanssista ja taiteesta sekä hyväksymään erilaisia näkemyksiä.

4. Esiintyminen

Tavoitteena on, että oppilas:

- *harjaantuu toimimaan erilaisissa esiintymistilanteissa ja -ympäristöissä*
- *ottaa vastuun omasta osuudestaan esityskokonaisuudessa*
- *harjaantuu kokonaisvaltaiseen ilmaisuun*
- *saa tilaisuuksia oman taiteellisen prosessin toteuttamiseen ja esiintuomiseen*
- *osaa valmistautua itsenäisesti esiintymistilanteisiin*
- *kantaa vastuuta erilaisissa esiintymistilanteissa ja -ympäristöissä*
- *sovittaa ilmaisunsa esittämänsä teoksen tyyliin ja sisäiseen maailmaan*
- *harjoittelee koreografian ja komposition suunnittelua ja toteuttamista*
- *saa kokemuksia ja tietoa muun muassa äänen ja visuaalisuuden merkityksestä tanssiteoksen osatekijöinä. (Opetushallitus 2017, s. 65–67)*

Esiintymisen tavoitealuetta arvioitaessa fokuksessa on kolme pääteemaa:

- oppilaan toiminta esitystä valmisteltaessa ja esiintymistilanteessa
- oppilaan ilmaisullinen ymmärrys ja kapasiteetti
- oman koreografisen materiaalin tuottaminen ja tulkinta

Opintojen edetessä esiintymiskokemus kasvaa ja samoin kuin oppilaan ymmärrys omasta roolista osana kokonaisuutta. Huomion siirtäminen omasta suoriutumisesta kokonaisuuteen vaatii harjoitusta ja tietoista ohjaamista. Koska esiintymistilanteen hallintaan liittyy monia osa-alueita, pelkkä opettajan antama palaute suoriutumisesta ei riitä. Esiintymistaitoja kehitettäessä oppilaan oma vastuullisuus on olennaista. Sitä voi harjoitella esimerkiksi tarkastelemalla esiintymistilanteita videolta ja keskustelemalla siitä, miltä esitys näyttää tanssijalle itselleen.

Esiintymistaitoihin ja niiden kehittymiseen vaikuttaa myös oppilaan persoonallisuus. Se, miten oppilas suhtautuu näyttämöllä olemiseen, tulee ottaa huomioon palautetta annettaessa. Yleisön reaktio on aina välitön palaute onnistumisesta tai epäonnistumisesta, ja se vaikuttaa siihen, miten oppilas esiintymisen kokee ja miten hänen ilmaisunsa saa mahdollisuuden kehittyä.

Oman liikkeen tuottaminen on henkilökohtainen ja haavoittuvaisuuteen taipuvainen prosessi. Jotta arviointi olisi mahdollisimman monipuolista ja reilua, tulee oppilaille mahdollistaa palautteen saaminen useammasta näkökulmasta. Tässä kohtaa vertaisarviointi on erityisen tärkeää ja arvokasta. Omien tavoitteiden asettaminen ja niiden arviointi prosessin aikana tekee kokonaisuudessa tapahtunutta kehitystä näkyväksi. Itsearviointiin opettaminen on olennaista pitkäjänteisen harrastamisen eteenpäin viemiseksi. Edistymisen havaitseminen on motivoitumisen avaintekijä.

7.7 Laajan oppimäärän arvioinnin kriteerit

Laajan oppimäärän syventävät opinnot koostuvat keskenään vaihtoehtoisista opintokokonaisuuksista. Laajan oppimäärän arvioinnin kriteerit muodostuvat näiden syventävien opintojen tavoitteista ja arvioinnin kohteista.

Opintokokonaisuuksien tavoitteet on saavutettu, kun:

Hyvinvoinnin ja kehoallisuuden tavoitealue

- 1 Oppilaan toiminnasta välittyy myönteinen suhtautuminen omaa kehoa ja sen taitoa kohtaan
- 2 Oppilas on oma-aloitteinen oman hyvinvointinsa ylläpitämisessä
- 3 Oppilas havainnoi omaa kehoaan aktiivisesti ja osaa sanallistaa kokemuksiaan sujuvasti

Vuorovaikutuksen ja kulttuurisen osaamisen tavoitealue

- Oppilas suhtautuu avoimesti ja arvostavasti kanssaoppijoihin ja kantaa oman vastuunsa osana ryhmää
- Oppilas osaa antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta ja työstää sitä tarvittaessa eteenpäin
- Oppilas osaa käyttää sekä itse- että vertaisarviointia työkaluna kehittämisessä

Taidon ja taiteen tavoitealue

- Oppilas hallitsee syventävien opintojen tanssitekniset ja kehoalliset sisällöt ja hyödyntää niitä monipuolisesti
- Oppilas on oma-aloitteinen ja ahkera suhteessa omaan harjoitteluunsa
- Oppilas laajentaa aktiivisesti omaa tanssi- ja taidenäkemystään niin tekemisen kuin katsomisen näkökulmasta

Esiintymisen tavoitealue

- Oppilas on vastuullinen ja oma-aloitteinen esitystä valmisteltaessa
- Oppilas uskaltaa heittäytyä ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti
- Oppilas kykenee tuottamaan omaa materiaalia ja tulkitsemaan sitä persoonallisesti

7.8 Lopputyön arviointi

Lopputyön arvioi vähintään kaksi tanssialan ammattilaista, joista toinen on lopputyön ohjaaja. Lopputyö arvioidaan sanallisella arvioinnilla. Arviointikeskustelu oppilaan kanssa käydään hänen palautettuaan kirjallisen osion ohjaajalle. Arviointikeskustelu pidetään mahdollisuuksien mukaan heti työn esittämisen jälkeen. Lopputyötä arvioidaan suhteessa oppilaan itse asettamiin tavoitteisiin taiteen perusopetuksen arviointitavoitteiden mukaan.

7.9 Todistukset laajan oppimäärän opinnoissa

7.9.1 Perusopintojen todistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot, kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

Todistus voi sisältää liitteitä.

7.9.2 Laajan oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- syventäviin opintoihin sisältyvän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

Todistus voi sisältää liitteitä.

7.9.3 Osallistumistodistus laajan oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

7.10 Osaamisen tunnustaminen ja hyväksilukeminen

Mikäli oppilaalla on aiemmin muualta tai omasta koulusta hankittuja opintoja tai tanssistaustaa, hän on oikeutettu saamaan opintosuorituksia arvioiduksi ja tunnustetuksi.

Opintojen hyväksilukeminen perustuu osaamisen näyttämiseen ja mahdollisiin kirjallisiin selvityksiin aiemmista opinnoista suhteuttaen ne hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen, menetellään edellä mainitulla tavalla.

8 AIKUISTEN TANSSINOPETUS

Cat People Tanssikoulussa aikuisten tanssinopetukseen on mahdollista osallistua niin yleisen kuin laajan oppimäärän puitteissa. Opetuksessa noudatetaan kyseisen oppimäärän tavoitteita ja sisältöjä sovellettuna aikuisille sopiviksi. Opetusta järjestettäessä otetaan huomioon aikuisten elämäkokemus, fyysinen kunto ja mielenkiinnon kohteet. Aiemmat tanssiopinnot huomioidaan sopivaa tasoa määritettäessä. Aikuisille tarjottavat opinnot määräytyvät vuosittaisen kysynnän mukaan.

9 OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET

Taiteen perusopetuksen opintoihin ilmoittaudutaan sähköisesti oppilasrekisterijärjestelmän kautta. Oppilaat otetaan sisään ilmoittautumisjärjestyksessä. Oppilaan taso ja ryhmä määräytyvät iän ja aiempien tanssiopintojen perusteella. Opettaja voi harkintansa mukaan ohjata oppilasta toiseen ryhmään tai tasolta toiselle tarpeen vaatiessa. Näistä siirroista neuvotellaan tarvittaessa oppilaan ja vanhempien kanssa. Muualla suoritettujen opintojen hyväksiluku suoritetaan tapauskohtaisesti.

10 HENKILÖKOHTAINEN OPETUSSUUNNITELMA

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan opetussuunnitelman mukaisesti, voidaan opetussuunnitelman tavoitteita yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettely.

Tavoitteissa painottuvat oppilaan tanssillisten kykyjen ja taitojen kehittäminen hänen omista lähtökohdistaan sekä tanssin elämyksellinen kokeminen. Yksilöllistä opetusta pyritään järjestämään opetushenkilöstön, tilojen ja muiden resurssien puitteissa.

Tanssinopetus on pääsääntöisesti ryhmäopetusta, mutta tämän opetusmuodon sallimissa rajoissa pyritään mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon yksilölliset erot. Yksilöllinen ryhmiinohjaus sekä tutustumiskerrat oppilaaksi otettaessa mahdollistavat erojen huomioimisen opetuksen suunnittelussa. Oppilailta edellytetään kykyä käyttää hyväkseen annettavaa opetusta, mutta opettaja pyrkii myös eriyttämään opetustaan tarpeen niin vaatiessa.

11 TAUSTAA OPETUSSUUNNITELMATYÖLLE

11.1 Taiteen perusopetus (TPO)

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille suunnattua tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää opetusta, jonka tehtävänä on tarjota oppilaalle mahdollisuuksia pitkäjänteiseen ja päämäärätietoiseen omien kiinnostusten mukaiseen eri taiteenalojen opiskeluun. Taiteen perusopetusta antavat kullekin taiteenalalle erikoistuneet oppilaitokset ja toimijat. Opetuksen tarkoituksena on edistää oppilaan taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää valitulle taiteenalalle ominaista osaamista antaen valmiuksia hakeutua kyseisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaan identiteetin kehittymistä, omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja sekä kulttuurisen lukutaidon kehittymistä. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle, luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi sekä yhteistyölle muiden paikallisten, valtakunnallisten ja kansainvälisten taidekasvatusta antavien oppilaitosten kanssa.

Taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuksien kunnioitukselle. Opetuksessa edistetään sukupuolten välistä tasa-arvoa. Opetus perustuu käsitykseen, jonka mukaan jokainen ihminen on ainutlaatuinen ja arvokas sekä yksilönä että yhteisön jäsenenä. Opetus tukee ihmisenä kasvamista kehittäen luovuutta ja ajattelun taitoja. Lähtökohtana ovat kullekin taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteenalakohtaiset esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat oppilasta pohtimaan elämässä esiintyviä merkityksellisiä ja arvokkaita asioita.

11.2 Taiteen perusopetuksen järjestäminen

Taiteen perusopetuksen järjestämisessä huomioitavia ohjausjärjestelmän osia ovat:

- Taiteen perusopetusta koskeva laki (633/1998) ja asetus (831/1998)
- Opetushallituksen määräykset taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista: yleinen oppimäärä OPH-2069-2017 ja laaja oppimäärä OPH-2068-2017
- Koulutuksen järjestäjän hyväksymät opetussuunnitelmat kultakin taiteenalalta

Opetushallitus on päättänyt uusista taiteen perusopetuksen (TPO) sekä yleisen että laajan oppimäärän perusteista 2017. Näiden perusteiden määräyksiä noudattaen koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä opetussuunnitelma kullekin taiteenalalle, jolla se antaa opetusta.

12 TAITEEN PERUSOPETUS JA TAITEENALAKOHTAISET OPETUSSUUNNITELMAT JOENSUUSSA

12.1 Yleisen ja laajan oppimäärän taiteenalat

Taiteen perusopetusta järjestetään Joensuussa

- yleisen oppimäärän mukaan
  - kuvataiteessa
  - käsityötaiteessa
  - sanataiteessa
  - teatteritaiteessa
  - tanssitaiteessa ja
  - sirkustaiteessa
- laajan oppimäärän mukaan
  - kuvataiteessa
  - musiikissa ja
  - tanssitaiteessa

YLEISEN JA LAAJAN OPPIMÄÄRÄN EROT JA YHTÄLÄISYYDET	
YLEINEN OPPIMÄÄRÄ	LAAJA OPPIMÄÄRÄ
Laajuus 500 tuntia	Laajuus 1300 tuntia
• yhteiset opinnot 300 t: taiteenalan perustaitojen hankkiminen • teemaopinnot 200 t: yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen	• perusopinnot 800 t: taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen • syventävät opinnot 500 t: opintomahdollisuuksien laajentaminen ja painottaminen, lopputyö • sekä perus- että syventäviin opintoihin mahdollista sisällyttää keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia • todistuksissa on sanallinen arvio oppilaan suorituksista
MOLEMMILLE YHTEISTÄ	
• oppitunnin laskennallinen laajuus 45 min • etenemismahdollisuus tasolta toiselle • jatkuva arviointi ja todistus • osaamisen tunnistaminen ja hyväksi lukeminen • yksilöllisten oppimistarpeiden ja valmiuksien huomioiminen • oppimäärän yksilöllistämismahdollisuus • koulutuksen järjestäjä määrittää opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laajuuden – laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta • taiteen perusopetusta voidaan järjestää myös aikuisille • mahdollisen varhaisiän kasvatuksen tavoitteet, sisällöt ja laajuus päätetään OPSISSA	

12.2 Opetussuunnitelmien laatiminen

Joensuun kaupungissa taiteen perusopetusta järjestävät Joensuun seudun kansalaisopiston ja Joensuun konservatorion lisäksi sopimussuhteisesti muut toimijat. Opetushallituksen määräyksen mukaisesti kaupunki koulutuksen järjestäjänä hyväksyy kunkin organisaation tai taiteenalan opetussuunnitelman sekä vastaa siitä, että taiteen perusopetuspalvelut järjestetään taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) mukaisesti.

Opetussuunnitelmat on laadittu Opetushallituksen määrittelemien linjausten mukaisesti yhteistyössä eri tahojen, kuten oppilaitosten opettajien ja eri taiteenalojen asiantuntijoiden kanssa.

Joensuun kaupunki koulutuksen järjestäjänä suunnittelee opetuksen tarjonnan ja päättää opetuksen määrästä siten, että opetussuunnitelmien mukaiset opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa sekä seuraa opetussuunnitelmien toteutumista ja kehittymistä kullakin taiteenalalla, arvioi koulutusta ja osallistuu toimintansa ulkopuoliseen arviointiin (Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) 7 § (muutettu lailla 1301/2013)).

Opetussuunnitelmatyön yhteydessä Joensuun kaupunki opetuksen järjestäjänä velvoittaa taiteen perusopetusta antavat organisaatiot laatimaan yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6:2 §:n mukaisen yhdenvertaisuussuunnitelman, joka sisältää tiedot tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Lisäksi Joensuun kaupunki velvoittaa laatimaan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, muutettu lailla 1329/2014 5 a §) määrittelemän oppilaitoskohtaisen tasa-arvosuunnitelman. Joensuun kaupunki opetuksen järjestäjänä suosittaa oppilaitoksia tasa-arvosuunnitelman vuosittaiseen tarkasteluun, mutta samalla velvoittaa oppilaitoksia suunnitelman päivittämiseen vähintään kolmen vuoden välein. Tasa-arvosuunnitelma on laadittava yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa.

12.2.1 Opetussuunnitelmat 2018

Joensuun kaupungin taiteen perusopetusta antavat toimijat laativat uudet opetussuunnitelmat järjestämiltään taiteenaloilta ja ottivat ne käyttöön 1.8.2018 hyvinvointilautakunnan sivistys- ja vapaa-aikajaoston hyväksynnällä. Ennen 1.8.2018 opintonsa aloittaneilla oli oikeus suorittaa opintoja vanhan, vuoden 2002/2005 opetussuunnitelman perusteisiin pohjaavan opetussuunnitelman mukaisesti. Siirtymäajan loputtua 31.7.2021 kaikki oppilaat opiskelevat vuoden 2018 opetussuunnitelman ja sen päivityksen mukaisesti. Aikaisemmat opinnot on mahdollista saada hyväksiluettua.

Opetussuunnitelmien laatimisesta 2018 vastasi opetussuunnitelmakoordinaattori yhdessä ohjausryhmän kanssa.

Ohjausryhmä:

- OPS-koordinaattori Jertta Harinen
- Joensuun seudun kansalaisopiston rehtori Tero Väänänen
- Joensuun kaupungin kulttuurijohtaja Rebekka Pilppula
- Joensuun kaupungin kulttuurisihteeri Sari Suvanto

- Joensuun konservatorion va. rehtori Otto Korhonen
- Joensuun konservatorion vs. apulaisrehtori Anneli Hynninen

Opettajilla, oppilailla sekä heidän huoltajillaan oli mahdollisuus osallistua opetussuunnitelmien laatimiseen vastaamalla TPO-uudistuksesta laadittuun kyselyyn. Kyselystä saadut vastaukset huomioitiin suunnitelmia laadittaessa. Opetussuunnitelmia laadittaessa järjestettiin useita kaikkia taiteen perusopetusta järjestäviä toimijoita kokoavia keskusteluja ja työpajatapaamisia sekä osallistuttiin muun muassa TPO-liiton järjestämiin Luotsit-hankkeen tapaamisiin ja Kansalaisopistojen liiton (KOL) sekä Opetushallituksen (OPH) järjestämiin valtakunnallisiin koulutuksiin. Joensuun kaupunki toimi yhtenä koordinoijana valtakunnallisen mediataiteen yhteistyöryhmän kokoonpanon toteuttamisessa.

12.2.2 Opetussuunnitelmien päivittäminen 2021

Opetussuunnitelman laatiminen on jatkuva prosessi ja opetussuunnitelmia päivitetään tarpeen mukaan. Siirtymäajan päättymisen oli luonteva ajankohta ensimmäiselle päivitykselle. Joensuun kaupungin kulttuuri- ja liikuntalautakunta on hyväksynyt päivitettyt opetussuunnitelmat 22.12.2021.

Opetussuunnitelmien päivitystyö on tehty Joensuun kaupungin taiteen perusopetuksen ohjausryhmässä. Ohjausryhmän kokoonpano on vuonna 2021:

- Anneli Hynninen, Joensuun kaupunki, konservatorio
- Kati Korhonen, Taito Pohjois-Karjala ry
- Otto Korhonen, Joensuun kaupunki, konservatorio (pj.)
- Suvi Laaninen, Joensuun seudun kansalaisopisto
- Nappu Niemi-Henry, Joensuun Tanssiopistoyhdistys ry
- Tarja Puukko, Taito Pohjois-Karjala ry
- Sari Suvanto, Joensuun kaupunki, kulttuuripalvelut (siht.)
- Elina Turpeinen, Kuopion Tanssistudio Oy
- Elina Vaaherkumpu, Joensuun seudun kansalaisopisto
- Sonja Vänskä, Joensuun seudun kansalaisopisto

13 LÄHTEET

Opetushallitus:

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusteet 2017

J•ENSUU

Taiteen perusopetusta eri taiteenaloilla Joensuussa antavat:

JOENSUUN SEUDUN
KANSALAIPOISTO

taïto POHJOIS-KARJALA

